

Fængslet for manglende dialog med kirken: Bizart!

INTERVIEW: Forældrene Ronnie og Sabina er blevet idømt fængsel, da de var principielt imod, at en religiøs organisation skulle indblandes i navngivningen af deres datter.

Selvom forældrepæren Ronnie og Sabina gentagne gange forsøgte at oplyse de civile myndigheder om deres datters navn, endte de alligevel med at blive politianmeldt. Staten insisterer nemlig på, at civilregistreringen foregår gennem Folkekirken.

"Vi har fået nogle breve fra et sogn, og dem har vi ikke åbnet - ligesom vi heller ikke åbner breve fra Jehovas Vidner og alt muligt andet. Den slags åbner vi ikke. Vi prøver bare at passe vores børn, vores arbejde og liv uden at blive konfronteret med noget religiøst - men det kan vi ikke," forklarer Ronnie Hansen, der undrer sig over at myndighederne, der varetager personregistrering på andre områder, ikke blot kan taste datterens navn ind i CPR-registeret.

"Det er en bizar oplevelse at være et almindeligt menneske, der bare gerne vil have lov at leve et ikke-religiøst liv, og så blive kontaktet af politiet og blive udsat for en afhøring på baggrund af det. Så blev vi anklaget og kom i retten, hvor vi

gentog vores synspunkter, og så blev vi dømt," siger Ronnie, der blot ikke ønsker dialog med religiøse samfund.

"Vi er ikke ekstremistiske - vores barn går til FDF, som jo er en forkyndende organisation, hvor jeg også sidder i en lokalbestyrelse, fordi jeg er vild med det arbejde, de laver. Det handler ikke om religion for mig, men derimod nogle basale værdier. Man må have lov at leve sit liv uden religion, hvis man ikke har lyst," siger han.

Voldsom reaktion fra staten

"For mig begynder det også at lugte af et element af overgreb. Jeg synes, det er meget, at staten dømmer mig som en kriminel, når det eneste, jeg har på hjerte er, at jeg gerne vil navngive mit barn - så længe det ikke er i dialog med en kirke. Det synes jeg, er meget voldsomt. Hvorfor vil vi hellere trække én gennem retssystemet end løse det på den mest simple måde?" lyder det fra Ronnie, der blandt andet henviser til Sønderjylland, hvor kommunen uden problemer varetager opgaven.

"For år siden spurgte staten kommunerne, om der var noget man kunne gøre for at forenkle administrationen og undgå dobbeltarbejde. Da gik flere store kommuner sammen og bad staten om at få opgaven, da det alligevel var det, de lavede - det er eksplicit dobbeltarbejde, hvor der kan spares penge," forklarer Ronnie.

"Det viser sig også, kirken er nødt til at

trække på Kirkeministeriets ressourcer for at få opgaven løst. Det understreger, at det er en gestus som staten giver Folkekirken, da det bringer dem tættere på mennesker gennem noget af det vigtigste i deres liv - nemlig fødslen. Der er ingen administrativ eller økonomisk grund til det. Der er simpelthen ingen gode argumenter for det. Der er historisk - ja, men er der noget, historien har lært os om statens forhold til kirken, så er det, at det skal være så lille som overhovedet muligt."

Register til missionering og social kontrol

Det viser sig også, at Folkekirken nok har mange grunde til at fastholde civilregistreringen.

"Vi har i løbet af det her hørt så mange underlige historier fra folk, fordi der jo sidder så mange og har adgang til det her register. Vi ved, der ligger flere klagesager inde ved Datastyrelsen, hvor registre er blevet misbrugt - det er én ting, men en anden er den sociale kontrol, der er forbundet med det. Jeg har selv oplevet, at nogle i min nærmeste familie mener, at mine børn kommer i helvede, fordi de ikke er døbt. Og den kommunikation har de så haft med den lokale præst, som har

Fortsættes side 2

**AF
CHRISTOFFER
MUNCH PAULSEN,
HOVEDBESTYRELSEN**

fortsat fra forsiden

adgang til registeret. Det er en fuldstændig bizar sammenkobling.

Forældreparret har fået mange henvendelser fra folk, der selv har haft svært ved at bryde med den sociale kontrol, og det har rørt dem meget.

“Det er et faktum, at der bliver missioneret, hvor det virkelig bliver en konflikt med religionsfriheden. Det vil vi ikke udsætte vores børn for,” fortæller Ronnie.

Stå ved dine rettigheder

Fængselsdommen blev anket til landsretten, og sagen ruller til maj.

“Vores chancer er lig nul. Men jeg synes, det kunne være ganske glimrende at komme ind og spjælde et par dage for at udstille, hvor absurd det er. Hvis man vil smide en velfungerende borger i fængsel, fordi jeg forsøger at navngive mit barn gennem kommunen i stedet for kirken, så udstiller det, hvor proportionsløst, det er. Hvis det er det, der skal til for at sætte fokus på det, så gør jeg gerne det,” lyder det fra Ronnie Hansen, der opfordrer til at man står ved sine rettigheder.

“Man skal kæmpe for sine rettigheder - at få lov at leve sit liv, som man vil - uden kirken blander sig. Adskillelse af kirke og stat er noget, vi skal værne om. Denne udfordring kan godt virke lille i forhold til så meget andet, men vi må tage udfordringerne, når vi møder dem i livet. Hvis man har et barn, der skal navngives indenfor den nærmeste tid, så synes jeg, man i en stille protest skal sende et brev til de civile myndigheder og insistere på det. Så må staten bøvlø folk igennem systemet, hvis de vil, og give dem de små bøder,” opfordrer Ronnie, der synes det ville være glimrende, hvis det for staten endte med at blive et ressourcespørgsmål.

NOTITS

Humanisten søger skribenter!

Interesserer du dig for humanisme, og kunne du have lyst til at skrive debatindlæg, kommentarer, interviews og artikler om relevante begivenheder og mere meget? Humanistisk Samfund udvikler sig hele tiden, og der er ofte mange spændende ting at kaste sig over til enhver interesse.

Så skriv til medlemsblad@hs.dk, hvis du kunne have interesse i at deltage - eller blot vil høre nærmere.

Sex, seriøst!

Lær dig selv at kende, tag ansvar for din krop - og ikke mindst: Tal sammen under dynen.

Karen Sundtoft har siden 2012 afholdt mange samtaler og foredrag på højskoler om sex, ligestilling i soveværelset, prævention, usunde kropsidealer og en masse andet. Selvom hun ikke formelt er uddannet sexolog, har hun siden gymnasiet haft stor interesse for emnet, og i dag driver hun virksomheden sexserious.com.

“Jeg kunne ikke forstå, at der ikke var nogen, der gav mig en bog om sex - for alle talte jo om det. Så måtte jeg jo selv finde bogen - og så udviklede det sig derfra, jeg blev hende, der vidste noget om sex,” fortæller Karen Sundtoft, der blandt andet har været i praktik hos seksualvejlederen Betty Dodson i New York, der var et ikon indenfor seksuel frigørelse.

Skamfuld seksualitet

“Det er vigtigt at tale om sex af mange grunde - blandt andet fordi, vi stadig sidder fast i så mange normer, hvor mange føler sig forkerte,” forklarer Karen Sundtoft, der ofte oplever at de unge mennesker, hun taler med, blot har behov for at høre, at de ikke er forkerte.

“Der kommer et lettelsens suk, hver gang jeg lytter til dem og kan fortælle, at de er helt normale. Nogle af de mennesker, der bliver undertrykt, er de mennesker, der ikke kan få lov at være i den seksualitet, de har - for den er der bare hele tiden, og så føler de sig forkerte hele tiden.”

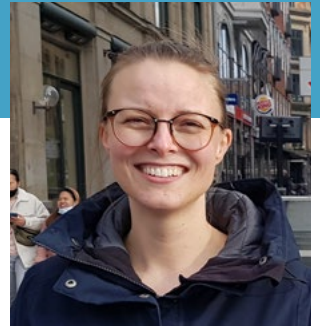
Selvom Sundtoft ikke bliver inviteret til at holde foredrag på religiøse højskoler, har hun alligevel oplevet, hvordan dogmer om sex kan påvirke mennesket.

“Jeg har oplevet mange unge mænd, hvor det er gået så hårdt ud over deres psyke, at de nærmest ikke kan være til i verden. Det handler om skam omkring onani og forskellige ting. Ligeså har jeg oplevet kvinder med en sprudlende seksualitet, som bliver lukket ned for, af frygt for hvad hun vil udvikle sig til. Men hun bliver den bedste version af sig selv, hvis man bare lader hende være, som hun er. En undertrykt seksualitet er virkelig ødelæggende.”

AF
CHRISTOFFER
MUNCH PAULSEN,
HOVED-
BESTYRELSEN

Karen
Sundtoft

Gammeldags hetero-sex

Ifølge Karen Sundtoft dyrker vi gennemsnitligt dårligere sex, end vi kunne - særligt i heteroseksuelle forhold.

“Vi har forældede idéer, hvor det er manden, der har ansvaret i sengen, fordi det er ham, der vil have det. Og det er fjollet. Her er der virkelig behov for at befrie den kvindelige seksualitet, så hun får lov at tage stilling - og det er altså også op til hende selv,” forklarer Karen Sundtoft.

Ubalancen mellem mand og kvinde handler ifølge Sundtoft også om, at kønnene er opvokset forskelligt, når det handler om forholdet til sin egen krop.

“Når man er vokset op med en pik, så har man skullet tage stilling til den, lige siden man blev født - den er jo lige dér. Det er ikke det samme for kvinden og hendes vulva - hvis hun vil, kan hun ignorere den et helt liv. Mange kvinder tager ikke stilling til deres seksualitet, og så bliver den påklistret udefra, i stedet for at komme fra dem selv,” lyder det fra Sundtoft, der derfor opfordrer kvinder til at udforske deres egen krop og lære, hvad de godt kan lide.

“Mange mænd onanerer - mange kvinder gør ikke, og der er enorme mængder læring i forhold til sin egen seksualitet i at onanere.”

Machomanden og lemmet i centrum

Karen Sundtoft henviser til psykoanalytikeren Paul Joannides, der beskriver, at samfundet lærer os, at sex handler om mandens evne til at blive - og forblive hård. Det lægger en masse pres på unge mænd i forhold til, hvordan en ‘rigtig mand’ har sex, ligesom det ifølge Joannides gør os alle “mere pik-centrerede end nødvendigt - på alles bekostning”.

“Det er så usundt, når den fylder så meget. Unge mænd føler sig pressede til at præstere - at det er dem, der skal give hende en orgasme og alt muligt, og til sidst glemmer nogle af dem sig selv. Det ansvar hverken skal eller kan de tage - det er ikke deres krop,” siger Sundtoft, der i stedet opfordrer til, at man taler og kommunikerer mere sammen i sengen, da vi fungerer forskelligt.

“Mange har en forestilling om at sex og kommunikation er usexet, og det er det overhovedet ikke. Det kan virkelig gøre en kæmpe forskel,” lyder opfordringen fra Karen Sundtoft.

Ny serie:**Mød humanisterne**

I en række portrætartikler træder Humanisten et skridt nærmere på medlemmerne og lader dem fortælle deres historie og grundlag for at være en del af Humanistisk Samfund.

I denne måned skal vi møde Gunnar Nordestgaard, 68, pensionist og fra Odder. En nysgerrig humanist, der blandt andet bruger sine kræfter på at være ceremonileder ved humanistiske begravelser.

Gunnar Nordestgaard

FOTO: HUMANISTISK SAMFUND

”En afskedsceremoni er en måde til at forstå et andet menneskes livssyn”

Gunnar har altid haft en stor interesse for kritisk tænkning og livets store spørgsmål. Som ung var han en reflekteret studerende, der dykkede ned i religionskritikken – og nu et livserfarent menneske med et arbejdsliv bag, der stadig den dag i dag beskæftiger sig med livets store spørgsmål. Gunnar Nordestgaard er humanistisk ceremonileder ved begravelser, hvor der tages afsked med et menneske og et levet liv hyldes, mens han også har blikket på den levende ungdom og har været med til at starte en konfirmationsgruppe i Odder. Herudover er Gunnar også med i den litterære og filosofiske studiegruppe, Kafé Mensch i Aarhus – ja, der er plads til meget i Gunnar Nordestgaards liv.

Allerede i sin læreruddannelse syntes Gunnar, at det var interessant at udfordre den gængse tankegang og valgte at skrive bacheloropgave i religionskritik. Én af teoretikerne, som Gunnar anvendte i sin afsluttende opgave, var filosof og religionskritiker Ludwig Feuerbach, der

lærte den unge studerende at se anderledes på tingene og gav Gunnar ballast til at argumentere for;

”at man godt kan have værdier, som ligner de kristne, uden at hæfte det på religiøse symboler og motiver.”

”Faktisk har jeg gennem hele mit liv interesseret mig for værdier, som ikke lige har kunnet fæste sig på religiøs baggrund”, fortæller Gunnar.

Gunnar er vokset op i – hvad han selv vil kalde – et kulturkristent hjem. Men bekendtskabet med livsnyssamfundet, Humanistisk Samfund, har alligevel givet Gunnar noget særligt, selvom hans liv ligner det liv, som han altid har levet, pointerer han. Men efter en kort tænkepause tilføjer han så, *”men det har givet mig meget ro i maven, og det tror jeg faktisk, at jeg har tumlet med som ung”*. Særligt det at være tilknyttet en forening, der afspejler hans egne personlige værdier og tilgang til verden, det har givet ham en særlig ro og støtte, som han godt kunne have haft gavn af som ung. At andre mennesker kan have en stærk religiøs tilknytning, det respekterer Gunnar. *”Jeg synes også, at jeg har fundet styrke i at sige, hvad jeg mener, i forhold til de søjler, som Humanistisk Samfund hviler på.”* Her refererer Gunnar

til Humanistisk Samfunds værdigrundlag, den nordiske humanist manifest.

FOTO: HUMANISTISK SAMFUND

At formidle ét levet liv på godt og ondt

”Hvorfor vælger man at beskæftige sig med afslutningen på livet? Er det ikke trist? Og sørgmodigt?” - Spørger ceremonilederen sig selv.

Det er selvfølgelig sørgmodigt og trist for de pårørende, som mister, men for dem som befinder sig i rollen, som hjælpere i den sidste proces, der kan det være utroligt givende at blive lukket ind i en families liv og få betroet den opgave at formidle ét levet liv på godt og ondt, fortæller Gunnar. Som ceremonileder, er man med til at sætte rammen for afskedsceremonien, altid i den afdødes

fortsættes side 4

AF
KATRINE JØNSSON

nyt fra bestyrelsen

På det nylige overståede landsmøde – det første virtuelle i foreningens historie – vedtog Humanistisk Samfund en ny strategi. Og den er ny på mere end én facon.

For det første er det en strategi og ikke et arbejdsprogram, som vi ellers har haft i foreningen. Hovedbestyrelsen havde denne gang valgt at kalde dokumentet, som skal styre retningen i de kommende fem år 'en strategi', fordi vi synes, at HS er nået dertil, hvor vi kan hæve blikket og se os lidt omkring. Derfor er overskriften for strategien 'Fællesskaber' – og det fokus er noget af det andet nye.

Vi har brugt de sidste år på at skabe en stærk forening, som hviler solidt i sine meninger, om ligestilling af livssyn og om adskillelse af kirke og stat, og i sine ceremonier, som har en kvalitet, vi kan være stolte af.

Ceremonier og politisk arbejde er stadig to af de bjælker, der bærer foreningen, men som det tredje skal vi satse på, at udvikle de fællesskaber, som det humanistiske livssyn trives i. Det gælder selvfølgelig først og fremmest de lokalforeninger, som findes rundt omkring i landet. Dem skal vi være glade for og støtte op omkring – og skulle der sidde nogen, som har lyst til og mod på at starte en ny, er man mere en velkommen til det. Bare ring til Troels på sekretariatet. For mange er lokalforeningen den korteste vej til Humanistisk Samfund, men vi har flest frivillige, som har deres primære kontaktflade til foreningen i ceremonigrupperne. Derfor er opmærksomhed på pleje af de frivillige af alle slags et af de vigtige punkter i den nye strategi.

Samtidig har det sidste år også lært os, at fællesskaber kan opstå mange forskellige steder, selv på Zoom. Undersøgelser viser, at det man kalder 'episodisk frivillighed' er i stigning (f.eks. den seneste frivilligrapport fra 2019 fra Center for frivilligt socialt arbejde) og at det er vigtigt for organisationerne at følge med i den udvikling, hvis man gerne vil fastholde de frivilliges engagement. Det vil vi gerne i HS og derfor vil vi også gerne støtte og skabe humanistiske fællesskaber, hvor de

er og hvor det er muligt. Skal vi gå med i Priden eller lave en stand på en bryllupsmesse? Vil nogen lave en bogklub, et sangkor, en forældregruppe? Det betyder ikke, at vi skal løbe efter frivillige, vi ikke har endnu og glemme dem, vi har. Blandt andet var der på landsmødet et ønske om at genstarte arbejdet med humanistiske samtalepartnere i gruppen for 'humanistisk eksistentiel omsorg'. Der skal være plads til det hele, både digitalt og ude i de fysiske fællesskaber, som vi næsten har glemt eksisterer.

Alt det skal Hovedbestyrelsen selvfølgelig bruge en masse tid på i det kommende år. Vi skal sikre, at organisationsudviklingen følger strategien, hvilket også blev debatteret livligt på landsmødet og vi skal sikre, at foreningen økonomisk kan følge med den satsning på de humanistiske fællesskaber, som vi gerne vil have.

AF
LONE REE MILKÆR,
FORPERSON

Fortsat fra side 3.

ånd, fortæller ceremonilederen. "Jeg har bisat selvmord, unge selvmordskandidater og har bisat en kvinde i en moden alder, der også havde begået selvmord. Jeg har mødt mange forskellige typer af mennesker, som har mistet. Jeg synes, at det har været fantastisk at opleve, hvordan de håndterer de situationer som opstår, når man virkelig er i vildrede med hvorfor? Så det har også betydet meget for mig personligt at høre de tilgange til livet, som de så har, de mennesker". For Gunnar bliver en afskeds-ceremoni derfor også en mulighed for at forstå andre menneskers tilgang til livet og en hjælp i sin egen selvforståelse og undersøgelse af livet.

Det er flere grunde til, at Gunnar har valgt at beskæftige sig med livets afsked, men én af grundene er ønsket om at kunne hjælpe pårørende med at danne en smuk ramme for en afskedsceremoni. Særligt en bisættelse af en kræftsyg, husker Gunnar tydeligt, da han her fik lov til at formidle et billede af en markant og kritisk tænkende person. "Det var en stor bisættelse, og der var rigtig mange mennesker. Folk stod op i kapellet, og folk var meget rørte og syntes, at det var en god beskrivelse af en person, som de også havde haft et nært forhold til," fortæller Gunnar og tilføjer med et smil. "Så sådan nogle oplevelser, kan man faktisk leve lidt længe på i den her branche."

Nyt ansigt i hovedbestyrelsen

Mads Hvid

Mads Hvid blev nyvalgt til hovedbestyrelsen i Humanistisk Samfund på landsmødet i marts. Han er 32 år, politisk rådgiver i LGBT+ Danmark og bachelor i internationale studier og kommunikation fra RUC.

Hvad betyder det for HS, at du er blevet en del af ledelsen?

"Jeg kommer med masser af entusiasme og forhåbentlig et nyt blik på tingene. Jeg har erfaring med politik- og organisationsudvikling og kan bidrage med nye tanker til det arbejde. Jeg møder dog ikke op med en reformdagsorden, jeg skal lære HS grundigt at kende og også lære af det, organisationen allerede kan".

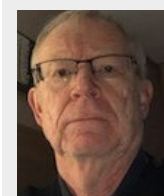
Hvilke aktiviteter i HS har din største interesse?

"Jeg brænder for den politiske interessevaretagelse og vil gerne være med til

at sætte fokus på, hvorfor humanisme er vigtig i et demokratisk samfund. Jeg vil også gerne bidrage til arbejdet med verdenskongressen i 2023, for jeg tror, den kan blive løftestang for mange af vores pointer på en ny måde. Det bliver spændende at se, hvilken betydning det får, at hele verden kommer til København, og hvilken rolle vi kan spille i de internationale netværk".

Hvad ser du som de vigtigste værdier i det humanistiske livssyn?

"Humanismen handler om at finde det rette samspil mellem frihed og fællesskab. Frihed fra religion og frihed til at have indflydelse på sin egen virkelighed for eksempel - i balance med det fællesskab, man er en del af. HS er et godt sted at arbejde for den slags balance. Ceremonierne styrker fællesskabet, mens arbejdet for ligestilling af livssyn øger friheden".

AF
FINN DANIELSEN
JOURNALIST

Landsmøde stor succes trods bump på vejen

Både åbenlyse uenigheder og forskelle i IT-udstyret blev overkommet på landsmødet i Humanistisk Samfund. Ny strategi frem til 2025 lægger rammerne for arbejdet de kommende år.

Det årlige landsmøde i Humanistisk Samfund den 13. marts kom i gang efter cirka en halv times tekniske udfordringer. For hvordan får man cirka 40 deltageres telefoner, tablets og PC'ere i forskellige udgaver til at fungere sammen? Når uens 'devices', som det hedder på nydansk, også kan betyde forskelle i skærbilleder, og når de ikoner, der skal klikkes på, ikke findes hos alle?

Svaret er, at man aftaler løsninger. På samme måde, som man snakker sig frem til kompromisser, når meningene kolliderer. Også det sidste kunne man i høj grad opleve på landsmødet, som coronakrisens forsamlingsforbud havde flyttet væk fra den fysiske virkelighed og over i den virtuelle. Men demokratiet arbejdede også under de vilkår, og landsmødet vedtog en strategi for arbejdet i årene 2021-2025 med komfortabelt flertal.

Inden da blev der dog krydset ret skarpe klinger især om lokalforeningernes rolle. Den skulle være langt stærkere end i Hovedbestyrelsens strategiforslag, mente blandt andre HS-Aalborgs repræsentanter, der havde stillet ændringsforslag. De fik opbakning fra mødedeltagere, der gerne så, at "det boblede og gærede" rundt omkring, men også fandt det nødvendigt med styring og struktur på aktiviteterne. Andre tvivlede på den brede interesse for organisationsarbejdet og mente ikke, at HS kunne bygges op på lokalforeninger, som der foreløbig kun er en håndfuld af,

og som kun få vil påtage sig ansvaret for. Engagement i de humanistiske værdier og HS-ceremonierne kan ikke automatisk veksles til interesse for at påtage sig opgaver og ansvar i en organisation, lød argumentet.

Kompromisset blev, at lokalforeningerne sammen med tværgående grupper omkring ceremonierne og konkrete aktiviteter udgør de 'stærke fællesskaber', der skal bære Humanistisk Samfund som organisationens 'hovedhjørnestene'.

Den nye strategiplan afløser tidligere arbejdsprogrammer, og ordvalget afspejler, at HS skal være en mere professionel organisation. Medlemstallet nærmer sig 2100 og er fortsat stigende. Og selv om coronaen har stået i vejen for en del af ceremonierne, især begravelser, bryllupper og navngivning, er antallet af HS-konfirmander næsten fordoblet i 2020.

HS skal derfor være rustet til at levere flere professionelle tilbud til dem, der kigger efter alternativer til de kirkelige handlinger. Og landsmødet fastslog, at tre søjler sammen med en stabil økonomi er vitale i udviklingen af et større og mere synligt HS:

Ceremonierne er kerneområde og øger kendskabet til HS. De skal videreudvikles og udbredes til flere.

Politisk arbejde skal gøre HS mere synlig i offentligheden og berede jorden for de ændringer af lovgivningen, som HS vil have gennemført.

Hverdags-humanistiske fællesskaber skal appellere til græsrodder, ikke mindst de unge, og kan være nye fysiske eller virtuelle fællesskaber baseret på humanistiske værdier. I form af samvær, samtaler og aktiviteter.

Ledelsen i HS skal nu arbejde videre

med den vedtagne strategi. Lone Ree Milkær blev genvalgt som forperson, og Mads Hvid blev nyt medlem af Hovedbestyrelsen.

En af ledelsens større konkrete opgaver den kommende tid, bliver planlægningen af verdenskongressen for humanister (World Humanist Congress), der i 2023 finder sted i København. Arrangementet, hvor 1000 humanister fra hele verden forventes at deltage, bliver en kæmpeopgave for HS, selv om værtskabet deles med andre nordiske humanistorganisationer. Derfor brainstormede landsmødedeltagerne om gode ideer til kongressen inden landsmødets formelle start. De forskellige forslag indgår nu i det videre arbejde med planlægningen af kongressen.

Landsmødet blev rundet af med vedtagelsen af en politisk udtalelse, der kræver adskillelse af kirke og stat – på alle måder. Konkret indebærer det blandt andet, at

- Civilregistrering skal overgå til kommunerne
- Kristendomskundskab skal erstattes med undervisning i religion og filosofi
- Konfirmationsundervisning skal finde sted uden for skoletiden

Det er statens opgave at indføre reel sekularisering og dermed ligestilling af livssyn, fastslår HS fra sit landsmøde.

AF
FINN DANIELSEN
JOURNALIST

Begravelsesceremonierne i dagspressen

Covid-19 situationen påvirker også efterspørgslen af begravelsesceremonierne, da der er en række restriktioner der skal overholdes. Så rigtig mange mindehøjtideligheder udsættes, da deltagerantallet pt. er begrænset.

Omtale i medierne af begravelsesceremonierne er vigtigt, da mange ikke kender til Humanistisk Samfunds tilbud om ikke religiøse begravelser. Hen over foråret har

de jysk-fynske medier bragt artikler om en konkret begravelse i Aalborg, hvor en søn fortæller om sin fars humanistiske begravelse, samt et indsigtfuldt interview med en af vores ceremoniledere. Artiklerne er bragt i en række af de aviser som jysk-fynske medier udgiver.

Begravelsesgruppen har fået positivt respons fra debatredaktøren på Politiken til en indsendt kronik om humanistiske begravelser. Herunder hvordan disse adskiller sig fra eksempelvis religiøse be-

gravelser. Vi er sat i udsigt at denne kronik bringes i løbet af foråret.

AF
KELVIN NIELSEN,
CEREMONILEDER

Er lokalforeninger i HS en utopi?

Vi skal tage debatten om, hvordan vi kan udvikle lokale aktiviteter og foreningsliv.

Lokalforeningerne er, sammen med ceremonigrupper og tværgående arbejdsgrupper, hovedhjørnестene i Humanistisk Samfund.

Det vedtog seneste landsmøde som en del af foreningens strategi. Denne præcisering af lokalforeningernes rolle var foranlediget af HS Aalborg, som dermed gav anledning til, at landsmødet tog hul på en tiltrængt debat om udviklingen i vores forening.

Visionen om lokalforeninger

I Aalborg – hvor vi gennem ti år har skabt en velfungerende og aktiv lokalforening – ser vi for os, at udvikling og konsolidering af HS-lokalforeninger kan blive en organisatorisk, demokratisk og ikke mindst 'HS-politisk' styrke.

Lokalforeningerne kan blive stedet, hvor humanistiske samtaler og diskussioner udfolder sig; hvor man kan fordybe sig i foredrag, læsekredse og studiecirklér; hvor man mødes til fællesspisning, sangaftener og uforpligtende samvær. Lokalforeningen kan kort sagt blive stedet, hvor humanister mødes i nære fællesskaber og udvikler sig som humanister.

AF
STEEN
TIMMERMANN
BESTYRELSESMEDL.
HS AALBORG

Fra lokalforeningen kan også udadvendte aktiviteter i lokalsamfundet udgå. Ved at deltage i det offentlige liv kan lokalforeningen give Humanistisk Samfund et lokalt ansigt og på den måde være med til at udbrede kendskabet til vores forening, ceremonierne og vore værdier. Og hvem siger, at lokalforeningerne ikke med tiden kan udvikles til selv at stå for humanistiske ceremonier i deres lokalområder?

Også i det interne foreningsliv ser vi, at lokalforeningerne kan spille en vigtig demokratisk rolle ved at give foreningens centrale led med- og ikke mindst det modspil, der udvikler. Endvidere vil alsidigt aktive lokalforeninger helt sikkert også generere nye initiativer, aktivitetsformer og HS-politikområder, tiltrække aktive medlemmer og udvikle idéer, som hele foreningen kan profitere af.

Visionen kan blive virkelighed

Det er en vision. For det er jo ikke dér, HS er lige nu. Men nogen utopi er det ikke. Succes kommer ikke drattende af sig selv, men skal forberedes og hjælpes på vej. Derfor skal vi bevidst sætte en udvikling i gang og arbejde for, at det kommer til at ske.

Det er et langt, sejt træk at gøre visionen til virkelighed. Kun ved at gribe de forhåndenværende muligheder, tage udgangspunkt i de forhåndenværende kræfter og tålmodigt, målbevidst gå i gang derfra kan det lykkes. Og ikke på forhånd stille falske forhindringer op for os selv:

"Lokalforeninger kan ikke blive godkendt som folkeoplysende," "unge gider ikke formelt foreningsarbejde, generalforsamlinger og møder" og "reglerne om databeskyttelse gør det umuligt at dele medlemsoplysninger." Sådan lyder nogle af de forhindringer, der stilles op. Men det er falske forhindringer.

Find vej! Hvorfor ikke finde og afprøve modeller for, om fx foredrags- og studie-kredsvirksomhed kan udløse kommunalt folkeoplysnings-tilskud, selvom andre aktiviteter ikke kan? Hvem siger, at det ikke kan rummes i en organiseret lokalforening? Hvem siger, at et organiseret foreningsliv ikke samtidig kan udvikle uforpligtende aktiviteter, der kan tiltale en aktivitets-shoppende ungdom – som tilmed måske ad den vej kan få smag for, at organiseret indsats rykker? Og databeskyttelsesreglerne forhindrer på ingen måde, at en central forening kan udveksle basale medlemsoplysninger med sine lokale afdelinger. Også uden at spørge om lov først.

I HS Aalborg håber vi, at hovedbestyrelsen nu efter landsmødet sætter gang i diskussionen om, hvordan vi giver vores forening den dybere lokale forankring, der kan gøre HS til andet end en ceremonifabrik med aktiviteter og udvikling, der mestendels foregår i toppen.

10 humanistiske bud?

Alain de Botton er en schweizisk født britisk filosof og forfatter. En stor del af hans virke har handlet om, hvilke værdier, der er vigtige i livet, når man ikke tror på nogen gud. Han har således udgivet bogen *Religion for Atheists*, der også er udkommet på dansk.

Et af hans mange projekter har været at opstille en liste over "10 dyder for vor tid". Som ateister har vi ikke 10 bud fra en gud at støtte os til, men derfor kan vi godt bestrebe os på at leve og udfolde vores liv så godt som muligt, herunder se værdien i at forsøge at efterleve en række dyder.

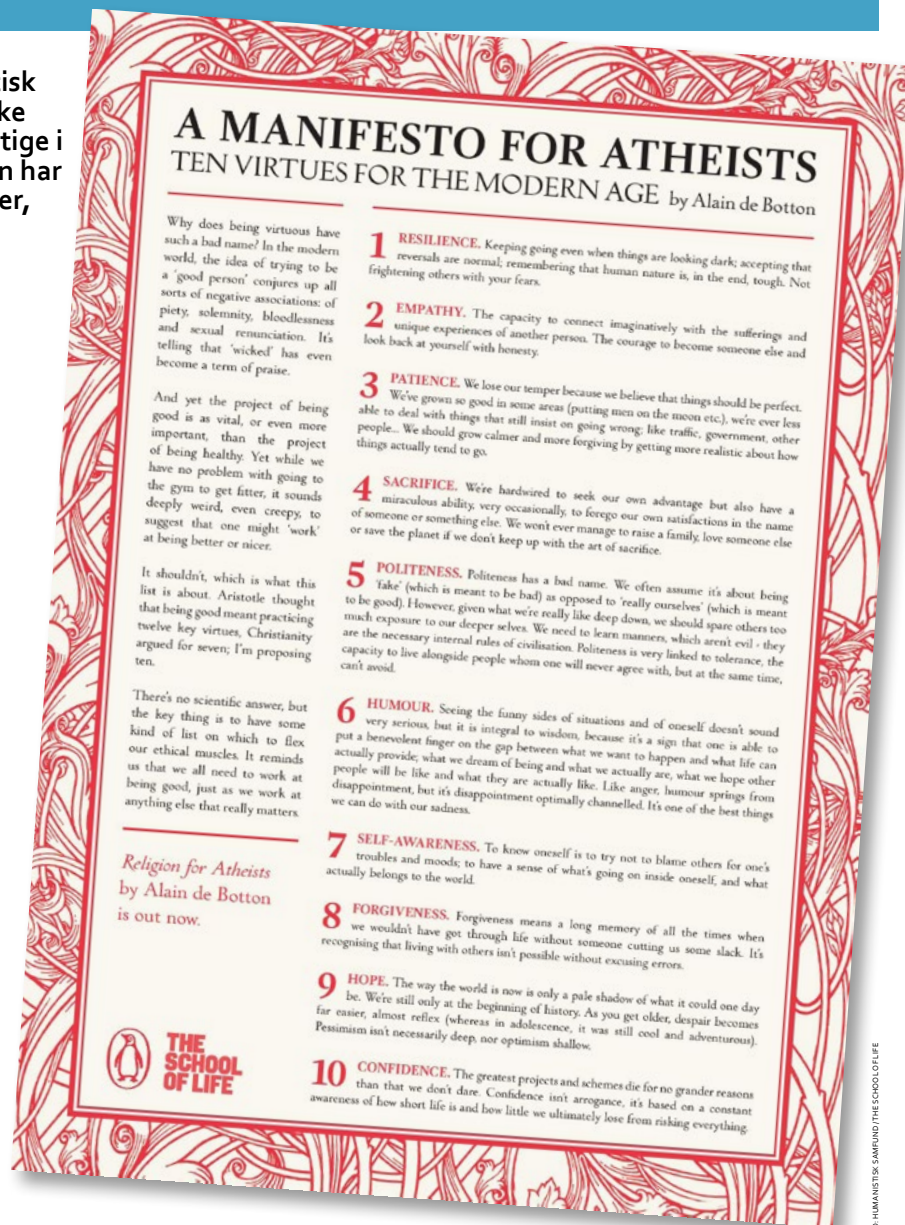
I Humanisten starter vi nu en serie, hvor vi beder en række medlemmer om at komme med deres bud på 10 dyder. Hvad er vigtige værdier, når vi skal forsøge at udfolde vores liv og indgå i fællesskaber?

Alain de Bottons 10 dyder:

1. **Modstandsdygtighed** – at turde gøre ting, selv om de ser svære ud
2. **Empati** – at kunne forestille sig andres opfattelser
3. **Tålmodighed** – vi skal være mere realistiske i vores forventninger til andre
4. **Offervillighed** – ikke altid at tænke på vores egen fordel
5. **Høflighed** – hører tæt sammen med tolerance og evnen til at leve sammen med folk, vi ikke er enige med
6. **Humor** – er grundlaget for visdom, for den gør, at vi kan se kløften mellem hvad vi gerne vil have, og hvad der faktisk sker
7. **Selvindsigt** – ikke at give andre skylden for det, der foregår inden i en selv
8. **Tilgivelse** – at vi ikke kan leve sammen med andre, uden der sker fejl
9. **Håb** – verden er kun en bleg afglans af, hvad den kan blive
10. **Selvtillid** – store projekter dør af den eneste grund, at vi ikke tør.

AF
OLE WOLF
TALSPERSON

Leif Søndergaard har også givet sit bud på '10 etiske bud':

1. Du skal drage omsorg for din familie, dine venner og de fællesskaber, du er en del af.
2. Du skal være solidarisk med mennesker overalt i verden.
3. Du skal være tolerant og vise respekt over for andre meninger og holdninger end dine egne.
4. Du skal tale sandt og være ærlig.
5. Du skal modvirke diskrimination på grund af køn, alder, sprog, race, seksualitet og tro.
6. Du må ikke slå ihjel eller udøve vold, hverken fysisk eller psykisk.
7. Du må ikke undertrykke andre politisk, juridisk, militært, økonomisk eller ideologisk.
8. Du skal forsvare de universelle demokratiske frihedsrettigheder: tale-, trykke- og trosfrihed og retten til at deltage i det politiske liv og statens styrelse på lige fod.
9. Alle har ret til mad og drikke, bolig, arbejde, sikkerhed og andre basale fornødenheder.
10. Du skal passe på naturen: jord, vand og luft, dyr og planter.

Kirke fjerner værk af ikke-troende kunstner

Altermaleriet i Uggeløse Kirke forestiller en solbeskinnede vindeltrappe foran et vindue. Kunstneren, Anette Harboe Flensburgs, har udtalt, at hun ikke er troende, og ifølge Kristeligt Dagblad har det fået menighedsrådet til at kræve, at det bliver taget ned (28-02-2021).

Det er jo en spændende diskussion: Vil en kristen få en dårligere oplevelse af maleriet, fordi der ikke er en gudstro forbundet med udførslen? Og hvor går grænsen? Kan man være sikker på, at salmeskriverne var rettroende? Kan man tillade at organisten og kirketjeneren ikke tror på gud?

De fleste husker nok tydeligt Torkild Grosbøll, der blev udstødt, fordi han som præst tog afstand fra en egentlig gud - og det er bestemt stadig ikke OK at undsige sig gud i den danske folkekirke, selvom man i øvrigt er en glimrende præst, der

passer sit job.

Nu kan man jo anklage kirken for at være snæversynet og underlægge deres ansatte en meget vidtgående tankekontrol. Men inden man peger fingre, skal man som bekendt huske at kigge indad. Er vi meget bedre i Humanistisk Samfund? Må man f.eks. gerne være medlem, selvom man italesætter en stærk gudstro?

Når man vælger en humanistisk begravelse, er salmer som udgangspunkt ikke tilladt, men er det i overensstemmelse med vores humanistiske frihedsideal? "Se, nu stiger solen" er en af mine personlige favoritsalmer. For mig handler den dog ikke om gud, men om den fantastiske natur og om glæden ved at være menneske i en forunderlig verden. Forbryder jeg mig mod en uskreven regel for ikke-troende, når jeg åbent erklærer at elske en salme? Jeg begynder ikke at tro på en højere magt, selv når jeg synger med i vilden sky, så hvorfor skulle det egentlig ikke være tilladt ved en humanistisk ceremoni?

Jeg kender desuden flere ateister, der mener, at kors skal forbydes i det offentlige rum, da det dybest set er et torturinstrument fra forgangne tider. Det er fair nok at ønske et forbud, hvis de bliver direkte skræmte af synet af et kors, men mon ikke deres ønske bunder i en frustration over, at kirken har så stor indflydelse og magt i landet?

Det kræver en mere dybdegående psykologisk analyse at forstå, hvorfor vi har et behov for at tage afstand til anderledes troende – en diskussion, som jeg ikke vil kaste mig ud i. Du tror på Gud, og ser verden som Guds værk. Jeg tror ikke på guddommelige kræfter, og ser verden anderledes. Vi behøver heldigvis ikke at have den samme opfattelse af tingene omkring os. Og er det ikke lidt ærgerligt at fratage os selv muligheden for at nyde musik og kunst, selvom kunstneren ikke deler vores livsopfattelse?

AF
KARIN LILTORP
CEREMONILEDER

KOMMENTAR

Åndløs naturalisme?

I sidste nummer af Humanisten var der en udmærket kommentar til Lars Sandbeck Niensens nyeste bog 'Den gudløse verden. Ateisme og antireligion i en postkristen æra'. Det giver mig en god anledning til at komme med et par tilstræbt korte kommentarer

Lars Sandbeck har skrevet flere bøger, der blandt andet behandler og diskuterer 'kristen ateisme'. Han bruger ordet 'ånd' mange gange og taler om 'åndløs naturalisme'. Det er dette, jeg gerne vil tænke højt over.

Kristendommen og dermed også den danske folkekirke gør konstant forsøg på at tage monopol på begreberne 'ånd' og 'åndelighed'. Men det er en falsk påtaget højtidelighed. For mig er ånd en egenskab i intelligente mennesker. De kan tænke og reflektere, de har viden, de kan formidle denne viden og argumentere. De kan

tænke ud af boksen. Jeg siger absolut ikke, at kristne personer ikke kan være åndelige, men kristendommen som sådan har ikke specielt åndelige elementer. I gamle dage var man åndssvag, hvis man vitterligt ikke havde et vist åndeligt mindstemål. Med andre ord bruger Folkekirken ånd og åndelighed som en krykke, der skal hjælpe deltagerne med at stå oprejst.

Der skal to krykker til, hvis man ikke skal risikere at falde. Kristendommens anden krykke er begreberne 'synd', 'arvesynd' og sågar 'dødsynd'. Kirken forsøger at bilde os ind, at vi alle er syndere, og at kun kristendommen kan frelse os. Det er en genial måde at få kunder i butikken. Man kan sige, at aflad stadig ikke er afskaffet, blot er der nu ikke direkte penge involveret, kun indirekte via kirkeskat.

Mens vi lader kirken vakle derudad på to krykker, kan vi lige se lidt på enkelte af de spørgsmål, Lars Sandbeck og hans lige beskæftiger sig med. Man drøfter i disse kredse blandt andet om den kristne gud er ateist (!), og om man kan være kristen ateist. Disse diskussioner er yderst

æteriske. Når Jesus på korset udbryder "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?", så er der basis for at diskutere om dette er et tab af troen på gud eller blot et tab af tiltro. Og sådan bliver man spidsfindigt ved med at overveje også om kenotiske forhold, altså om Jesus fraskrev sig nogle guddommelige egenskaber som alvidenhed, allestedsnærværelse og almægtighed, mens han var på jorden. Erasmus Montanus bevisførelse: "En sten kan ikke flyve. Morlille kan ikke flyve. Ergo er morlille en sten," er den højere visdom i forhold til teologernes forkrampede overvejelser og diskussioner.

Jeg kan ikke lade være med at anbefale Lars Sandbecks bog. Den har en ret høj grad af underholdningsværdi.

AF
JENS CHRISTENSEN

Humanisten Medlemsblad for Humanistisk Samfund

I redaktionen: Ole Wolf (ow@hs.dk), Karin Liltorp (kl@hs.dk) og Christoffer Munch Paulsen (cp@hs.dk).

Kontakt redaktionen: medlemsblad@hs.dk

IDÉER, TIPS OG INDLÆG - Redaktionen modtager gerne indlæg og idéer og tips til artikler. Skriv til medlemsblad@hs.dk